

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**Центральноукраїнський державний педагогічний університет
імені Володимира Винниченка**

Природничо-географічний факультет

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

В.о. ректора ЦДПУ ім. В. Винниченка

О. А. Семенюк

2020 р.

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
“СЕРЕДНЯ ОСВІТА (ГЕОГРАФІЯ) ТА КРАЄЗНАВЧО-
ТУРИСТИЧНА РОБОТА”**

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Ступінь вищої освіти: магістр

Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка

Спеціальність: 014 Середня освіта

«Перезатверджено»

Вченою радою Центральноукраїнського
державного педагогічного університету
імені Володимира Винниченка

протокол № 1 від 31 серпня 2020 року

Голова Вченої ради

О.А. Семенюк

Кропивницький – 2020

ЛИСТ-ПОГОДЖЕННЯ**освітньо-професійної програми**

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ   **другий (магістерський)**
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ   01 Освіта/Педагогіка
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ   014 Середня освіта
ПРЕДМЕТНА СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 014.07 Середня освіта (Географія)

Професійна кваліфікація: Магістр освіти. Вчитель географії та економіки.

Організатор краєзнавчо-туристичної роботи. Керівник краєзнавчо-туристичного гуртка.

Розробники програми:

1. Керівник проектної групи, гарант ОП: Семенюк Л.Л. – к.г.н., доцент кафедри географії та геоекології
2. Кривульченко А.І. – д.г.н., професор кафедри географії та геоекології
3. Мирза-Сіденко В.М. – к.б.н., доцент кафедри географії та геоекології

ВНЕСЕНО

Кафедрою географії та геоекології
Протокол № 8 від 31 березня 2017 р.
Завідувач кафедри   доц. Колотуха О.В.

ПОГОДЖЕНО

Вченою радою природничо-географічного факультету
Протокол № 7 від 3 квітня 2017 р.
Голова вченої ради   доц. Гулай О.В.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка
Протокол № 12 від 29 травня 2017 р.
Голова Вченої ради   проф. Семенюк О.А.

НАДАНО ЧИННОСТІ ТА ВВЕДЕНО У ДІЮ

Наказ ЦДПУ № 70/1-ун від 31 травня 2017 р.

ЛИСТ-ПОГОДЖЕННЯ

освітньо-професійної програми (зі змінами)

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	другий (магістерський)
ГАЛУЗЬ ЗНАТЬ	01 Освіта/Педагогіка
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	014 Середня освіта
ПРЕДМЕТНА СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	014.07 Середня освіта (Географія)

Професійна кваліфікація: Магістр освіти. Вчитель географії та економіки закладу загальної середньої освіти. Організатор краєзнавчо-туристичної роботи. Керівник краєзнавчо-туристичного гуртка.

Розробники програми:

1. Керівник проектної групи, гарант ОП: Семенюк Л.Л. – к.г.н., доцент кафедри географії та геоекології
2. Кривульченко А.І. – д.г.н., професор кафедри географії та геоекології
3. Мирза-Сіденко В.М. – к.б.н., доцент кафедри географії та геоекології
4. Хлань Л.М. – завідувач науково-методичної лабораторії природничо-математичних дисциплін Кіровоградського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського
5. Лісота А.А. – директор Комунального закладу «Кіровоградський обласний центр туризму, краєзнавства та екскурсій учнівської молоді»
6. Волощук М. – здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньою програмою «Середня освіта (Географія) та краєзнавчо-туристична робота», Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка

ЗМІНИ ВНЕСЕНІ

Кафедрою географії та геоекології

Протокол № 10 від 30 червня 2020 р.

Завідувач кафедри _____ / Л.Л. Семенюк /

ЗМІНИ ПОГОДЖЕНІ

вченою радою природничо-географічного факультету

Протокол № 10 від 30 червня 2020 р.

Голова вченої ради _____ / О.В. Гулай /

«ПЕРЕЗАТВЕРДЖЕНО»

вченою радою Центральноукраїнського

державного педагогічного університету

імені Володимира Винниченка

протокол № 2 від 31 серпня 2020 року

голова вченої ради

_____ / О.А. Семенюк /

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма (ОПП) є нормативним документом, який регламентує нормативні, компетентні, кваліфікаційні, організаційні, навчальні та методичні вимоги до підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти; перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення; кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми; компетентності та очікувані результати навчання, якими повинен оволодіти здобувач; форми атестації здобувачів вищої освіти; вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти.

Освітньо-професійна програма розроблена на основі компетентнісного підходу підготовки фахівця у галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за предметною спеціальністю 014.07 Середня освіта (Географія), який отримує кваліфікацію *«Магістр освіти. Вчитель географії та економіки закладу загальної середньої освіти. Організатор краєзнавчо-туристичної роботи. Керівник краєзнавчо-туристичного гуртка»*.

Освітньо-професійну програму розробляли та вносили до неї зміни *робоча група* кафедри географії та геоєкології Центральноукраїнського державного педагогічного університету (ЦДПУ) імені Володимира Винниченка із залученням представників роботодавців, органів студентського самоврядування та зовнішніх стейкхолдерів: *Семенюк Лариса Леонтівна*, кандидат географічних наук, доцент, доцент кафедри географії та геоєкології Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка; *Кривульченко Анатолій Іванович*, доктор географічних наук, професор, професор кафедри географії та геоєкології Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка; *Мирза-Сіденко Валентина Миколаївна*, кандидат біологічних наук, доцент, доцент кафедри географії та геоєкології Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка; *Хлань Людмила Миколаївна*, представник роботодавців, завідувач науково-методичної лабораторії природничо-математичних дисциплін Кіровоградського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського; *Лисота Андрій Андрійович*, представник роботодавців, директор Комунального закладу «Кіровоградський обласний центр туризму, краєзнавства та екскурсій учнівської молоді»; *Волощук Максим*, представник органів студентського самоврядування, староста академічної групи ГК16Б природничо-географічного факультету Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка.

Освітньо-професійна програма розроблена на основі методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти (схвалених сектором вищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України, протокол №3 від 29.03.2016 р.), проекту Стандарту вищої освіти зі спеціальності 014 Середня освіта (Географія) та Закону України «Про вищу освіту» №1556-VII від 01.07.2014 р., який надає закладам вищої освіти право самостійно формувати освітні програми. Зміни внесені з врахуванням Листа Міністерства освіти і науки України №1/9-239 від 28.04.2017 р. та рекомендацій і зауважень висловлених експертами Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти під час акредитації освітньої програми в 2019 р. При розробці освітньої програми, зокрема при формуванні переліку загальних компетентностей та результатів навчання, використовувався доробок проекту Європейського Союзу «Tuning Educational Structures in Europe (TUNING)» («Гармонізація освітніх структур в Європі»). Також в даній освітній програмі враховані всі вимоги пункту 15 частини першої статті 62 Закону України «Про вищу освіту», в якому зазначено право здобувача вищої освіти на вільний вибір навчальних дисциплін.

Освітньо-професійна програма враховує вимоги Закону України «Про вищу освіту», Національної рамки кваліфікацій і встановлює:

- обсяг і термін навчання здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за відповідною ОПП;
- інтегральні та загальні компетентності;
- фахові компетентності за спеціальністю і спеціалізацією;
- перелік і обсяг навчальних дисциплін для опанування компетентностей освітньої програми;
- вимоги до структури навчальних дисциплін.

Освітньо-професійна програма використовується під час:

- акредитації освітньої програми, інспектуванні освітньої діяльності за спеціальністю

- та спеціалізацією;
- планування та організації освітнього процесу;
    - визначення змісту навчання в системі перепідготовки та підвищення кваліфікації;
  - професійної орієнтації здобувачів фаху.

Освітньо-професійна програма використовується для:

- ознайомлення абітурієнтів при вступі на навчання за освітньо-професійною програмою «Середня освіта (Географія) та краєзнавчо-туристична робота»;
  - складання навчальних планів та робочих навчальних планів, які визначають перелік та обсяг навчальних дисциплін у кредитах ЄКТС, послідовність вивчення дисциплін, форми проведення навчальних занять та їх обсяг, графік навчального процесу, форми поточного і підсумкового контролю;
- формування індивідуальних планів студента;
  - формування програм навчальних дисциплін, практик, змісту індивідуальних завдань;
  - визначення інформаційної бази для формування засобів діагностики;
  - атестації здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за відповідною

ОПП.

Користувачі освітньо-професійної програми:

- приймальна комісія ЦДПУ ім. В. Винниченка;
- здобувачі другого (магістерського) рівня вищої освіти, які навчаються в ЦДПУ ім. В. Винниченка;
- викладачі ЦДПУ ім. В. Винниченка, які здійснюють підготовку здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за відповідною ОПП;
- екзаменаційна комісія для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за відповідною ОПП.

Освітньо-професійна програма погоджена з вченою радою природничо-географічного факультету, схвалена та затверджена вченою радою Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка.

Ця освітньо-професійна програма не може бути повністю або частково відтворена, тиражована та розповсюджена без дозволу Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка.

I. Профіль освітньої програми **СЕРЕДНЯ ОСВІТА (ГЕОГРАФІЯ) ТА КРАЄЗНАВЧО-ТУРИСТИЧНА РОБОТА**

1 - Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка
Рівень вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	другий (магістерський) Магістр освіти. Вчитель географії та економіки. Організатор краєзнавчо-туристичної роботи. Керівник краєзнавчо-туристичного гуртка.
Офіційна назва освітньої програми	Середня освіта (Географія) та краєзнавчо-туристична робота
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом магістра, одиничний, 90 кредитів ЄКТС
Термін навчання	1 рік 4 місяці (на основі диплома бакалавра)
Наявність акредитації	-
Цикл/рівень	НРК України – 8 рівень, FQ-EHEA – другий цикл, EQF-LLL – 8 рівень
Передумови	Наявність ступеня бакалавр чи спеціаліст
Мова(и) викладання	українська
Термін дії освітньої програми	Діє до наступної освітньої програми та її планового оновлення
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://www.kspu.kr.ua/ua/osvitni-programi/
2 - Мета освітньої програми	
Підготовка конкурентоздатних фахівців з високим рівнем професійної компетентності, інтелектуальної активності, соціальної відповідальності на основі глибокого оволодіння сучасними теоретичними досягненнями та практичними вміннями з географії, економіки, краєзнавчо-туристичної роботи, сучасних освітніх технологій навчання, методології та методики професійної діяльності вчителя географії та економіки в старшій (профільній) школі та організатора краєзнавчо-туристичної роботи, здатності розв'язувати складні завдання та практичні проблеми в процесі професійної діяльності.	
3 - Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, предметна спеціальність)	01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (за предметною спеціальністю) 014.07 Середня освіта (Географія) Середня освіта (Географія) та краєзнавчо-туристична робота
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Фахова вища освіта в галузі знань 01 Освіта/Педагогіка із предметної спеціальності «Середня освіта (Географія)». Підготовка фахівців із сучасним науковим світоглядом, здатних здійснювати компетентнісне навчання географії, економіки, організації краєзнавчо-туристичної роботи, дослідницьку та інноваційну

	діяльність в освітньому процесі.
Особливості програми	Міждисциплінарна та багатопрофільна підготовка фахівців, знання і володіння сучасними геоінформаційними технологіями для вирішення експериментальних і практичних завдань, посилена практична географічна, економічна, краєзнавча підготовка, можлива академічна мобільність та стажування у навчальних закладах за кордоном
4 - Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	2320 Вчитель загальноосвітнього навчального закладу 1229.6 Керівник гуртка 2442.1 Науковий співробітник (географія) 2442 Географ 3414 24281 Організатор подорожей (екскурсій)
Подальше навчання	FQ-ЕНЕА – третій цикл, EQF – LLL – 9 рівень Продовження навчання на третьому (освітньо-науковому) – 9-му кваліфікаційному рівні НРК, доступ до спеціалізованих досліджень у географічній та освітянській галузях. Набуття часткових кваліфікацій за іншими спеціальностями в системі післядипломної освіти, подальше підвищення кваліфікації за фахом
5 - Викладання та оцінювання	
Викладання навчання	та Студентоцентроване, особистісно-орієнтоване, проблемно-орієнтоване навчання, ініціативне самонавчання. Проблемні, інтерактивні, проектні, інформаційно-комп'ютерні, розвиваючі технології навчання. Активні (проблемні, інтерактивні, проектні, інформаційно-комп'ютерні, саморозвиваючі) та пасивні (пояснювально-ілюстративні) технології та методи. Освітні ресурси та навчально-методичне забезпечення самостійної роботи з певних дисциплін викладено в університетському віртуальному навчальному середовищі (Вікі-ЦДПУ, Хмарка-ЦДПУ, Moodle-ЦДПУ).
Оцінювання	100-бальна система оцінювання через такі види контролю з накопиченням отриманих балів: <i>поточний</i> (усне та письмове опитування) контроль, проміжний (захист практичних, самостійних робіт), <i>підсумковий</i> (письмові екзамени, залікові роботи, захисти звітів з практик), самоконтроль, <i>атестація</i> (підготовка та публічний захист дипломної роботи магістра/державний екзамен)
6 - Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані практичні завдання в галузі середньої (у т.ч. профільної) освіти (за предметною спеціальністю «Географія»), що передбачає застосування концептуальних методів освітніх наук, географічної науки та дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних освітніх та географічних знань та професійної практики за умови комплексності та невизначеності умов організації освітньо-виховного процесу в основній (профільній) середній школі
Загальні компетентності (ЗК)	<i>Системні компетентності:</i> ЗК1 Здатність набувати спеціалізовані концептуальні знання у процесі навчання та/або професійної діяльності на рівні новітніх досягнень, які є основою для оригінального мислення та інноваційної діяльності, зокрема в контексті дослідницької роботи.

	<p>ЗК2 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК3 Здатність до провадження дослідницької та/або інноваційної діяльності.</p> <p>ЗК4 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, набувати спеціалізовані концептуальні знання у процесі навчання та/або професійної діяльності на рівні новітніх досягнень, які є основою для оригінального мислення та інноваційної діяльності, усвідомлення можливості навчання впродовж життя.</p> <p>ЗК5 Здатність використання інформаційних і комунікаційних технологій в процесі навчання або дослідження, здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК6 Здатність застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях, виявляти, ставити та вирішувати проблеми, генерувати нові ідеї (креативність), приймати обґрунтовані рішення, адаптуватися та діяти в новій ситуації.</p> <p>ЗК7 Здатність працювати в міжнародному контексті та в глобальному інформаційному середовищі за професією.</p> <p>ЗК8 Розуміння та сприйняття етичних норм поведінки відносно інших людей і відносно природи.</p> <p>ЗК9 Визнання морально-етичних аспектів досліджень і необхідності інтелектуальної доброчесності, а також професійних кодексів поведінки.</p>
<p>Фахові компетентності спеціальності (ФК)</p>	<p>ФК1 Здатність застосувати раціональні прийоми пошуку, відбору і використання інформації, вільно орієнтуватися у спеціальній науковій літературі, вміти знаходити інформацію завдяки Internet-мережі, працювати з науково-методичною літературою та періодичними виданнями з метою використання в процесі новітніх досягнень географічної та педагогічної науки.</p> <p>ФК2 Здатність використовувати сучасні освітні та інформаційно-комунікативні технології у викладанні географії в старшій школі. Володіння сучасними геоінформаційними технологіями. Здатність володіти навичками професійної роботи з комп'ютером, використовувати географічні інформаційні технології для вирішення експериментальних і практичних завдань у галузі професійної діяльності.</p> <p>ФК3 Володіння основами дослідницької діяльності, уміння застосовувати загальнонаукові та спеціальні методи досліджень, дослідницькі навички.</p> <p>ФК4 Здатність пояснювати особливості розвитку географічної науки на різних часових та змістовних рівнях; розкривати особливості розвитку географії на різних етапах; встановлювати закономірності розвитку географічної науки, користуватися понятійно-термінологічним апаратом географічної науки; визначати об'єкт та предмет конкретного географічного дослідження; застосовувати основні принципи та методи географічних досліджень; застосовувати різні підходи у дослідженнях відповідно до основних концепцій та парадигм в географії; розкривати прояви географічних законів і закономірностей в оточуючому середовищі.</p> <p>ФК5 Здатність пояснювати устрій сучасної світосистеми, суперечливі та проблемні питання політичної карти світу; давати оцінку об'єктивним та суб'єктивним передумовам виникнення міждержавних конфліктів, територіальних спорів, проявів</p>

сепаратизму у регіонах та країнах світу; критично аналізувати політичні системи держав сучасного світу; аналізувати політико-географічне положення та адміністративно-територіальний поділ країн світу тощо.

ФК6 Здатність аналізувати особливості сучасного соціально-економічного розвитку країн і регіонів світу залежно від впливу факторів природно-кліматичного, історичного та соціально-економічного характеру, порівнювати особливості галузевої і територіальної структури промисловості (сільського господарства) різних країн за допомогою картографічних, літературних та інших джерел.

ФК7 Здатність застосовувати знання пояснювати зміст і структуру рекреаційних ресурсів; основні концепції, закони і загальні проблеми їх використання; види рекреаційних ресурсів, територіальне поширення та різноманітність; їх сучасний стан, відтворення й охорона.

ФК8 Здатність аналізувати етногеографічну та конфесійну ситуацію в регіоні чи країні; аналізувати етнічні процеси та виявляти причини етнічних та етноконфесійних конфліктів та сепаратизму у різних країнах світу.

ФК 9 Здатність аналізувати роль геоурбаністики у розвитку складних соціальних процесів у суспільстві, теоретико-методичні основи пізнання урбанізаційних процесів; основні проблеми розвитку міст в Україні та світі; основні методологічні та методичні підходи до вивчення урбанізаційних процесів; територіальні відмінності процесів урбанізації у світі та в Україні.

ФК10 Здатність застосовувати знання про ландшафтне різноманіття, ландшафтні регіони, будову і функціонування ландшафтів, закономірності їх формування та динаміки, а також про прикладні аспекти застосування знань про ландшафти в географії та науково-практичній діяльності людини в цілому.

ФК 11 Здатність формувати знання про меліорацію як необхідний захід поліпшення несприятливих природних умов в цілому і продуктивності ґрантів, зокрема, меліоративне районування, методи і способи проведення меліоративних заходів у різних природнокліматичних зонах, їх вплив на сучасні процеси ґрунтотворення, а також позитивні і негативні прояви; визначити меліоративний стан ґрунтового покриву, прогнозувати позитивні та негативні зміни пов'язані з меліорацією, проводити режимні спостереження за зміною властивостей ґрунтів, запобігати розвиток деградаційних процесів.

ФК12 Здатність здійснювати збір, групування та аналіз емпіричних матеріалів дослідження за допомогою відповідних методів географічних досліджень; модифікувати вже існуючі та розробляти нові наукові методи, виходячи з конкретних задач дослідження; планування, організації та проведення географічних досліджень і підготовки звітності. Володіння методами спостереження, опису, ідентифікації, систематизації, класифікації, районування географічних об'єктів. вміння роботи зі статистичними базами даних, збору, узагальнення та обробки статистичної інформації та її графічної візуалізації.

	<p>ФК13 Здатність аналізувати показники функціонування конкурентного ринку, сукупні затрати, попит, пропозицію, ціновий рівень; поєднувати принципи попиту, споживчого вибору, витрат та пропозиції; моделювати різні типи й види навчальних занять з економіки.</p> <p>ФК14 Здатність використовувати професійно профільовані знання і практичні навички організації краєзнавчо-туристичної діяльності відповідно до вимог безпеки життєдіяльності й охорони праці, основ гігієнічного та медичного забезпечення.</p> <p>ФК15 Здатність застосовувати набуті географічні, економічні і психолого-педагогічні компетентності, знання сучасних методик і освітніх технологій для формування в учнів загальних і предметних компетентностей з географії та економіки.</p> <p>ФК16 Здатність вивчати психологічні особливості засвоєння учнями навчальної інформації з метою діагностики, прогнозу ефективності та корекції освітньо-виховного процесу у профільній середній школі.</p> <p>ФК17 Здатність здійснювати педагогічну діяльність та викладати дисципліни професійної підготовки у загальноосвітніх, професійних та вищих навчальних закладах I-II рівнів акредитації.</p> <p>ФК18 Здатність до комунікації, уміння організувати комунікацію учнів та вчителів, створювати рівноправне, справедливе освітнє середовище, що сприяє навчанню всіх учнів.</p>
7 - Програмні результати навчання	
<p>Програмні результати навчання за спеціальністю</p>	<p>Знання і розуміння:</p> <p>ПРН 1. Студент демонструє спроможність систематично отримувати нові знання шляхом ознайомлення з науковою та науково-популярною географічною літературою, а також застосовувати їх для вирішення наукових географічних та педагогічних задач.</p> <p>ПРН 2. Студент демонструє спроможність застосувати раціональні прийоми пошуку, відбору і використання інформації, вільно орієнтується у спеціальній науковій літературі, вміє знаходити інформацію завдяки Internet-мережі, працювати з науково-методичною літературою та періодичними виданнями з метою використання в процесі новітніх досягнень географічної та педагогічної науки.</p> <p>ПРН 3. Студент демонструє спроможність використовувати базові знання з філософії, психології, педагогіки для розвитку загальної культури й соціалізації особистості, схильність до етичних цінностей, розуміння причинно-наслідкових зв'язків розвитку суспільства й уміння їх використовувати в професійній і соціальній діяльності. Студент вміє застосовувати закони діалектики, принципи і категоріальний апарат філософії до аналізу природних, соціальних та духовно-культурних процесів і явищ, а також в професійній діяльності.</p> <p>ПРН 4. Студент демонструє спроможність використовувати сучасні освітні та інформаційно-комунікативні технології у викладанні географії в середній та вищій школі. Володіє сучасними геоінформаційними технологіями; навичками професійної роботи з комп'ютером; вміє використовувати географічні інформаційні технології для вирішення експериментальних і практичних завдань у галузі професійної діяльності.</p>

ПРН 5. Студент демонструє спроможність використовувати знання теоретичних та прикладних основ географічних наук в процесі навчання географії.

ПРН 6. Студент демонструє спроможність пояснювати особливості розвитку географічної науки на різних часових та змістовних рівнях; розкривати особливості розвитку географії на різних етапах; встановлювати закономірності розвитку географічної науки, користуватися понятійно-термінологічним апаратом географічної науки; вміє визначати об'єкт та предмет конкретного географічного дослідження; застосовувати основні принципи та методи географічних досліджень; застосовувати різні підходи у дослідженнях відповідно до основних концепцій та парадигм в географії; розкривати прояви географічних законів і закономірностей в оточуючому середовищі.

ПРН 7. Студент демонструє спроможність пояснювати устрій сучасної світосистеми, суперечливі та проблемні питання політичної карти світу; давати оцінку об'єктивним та суб'єктивним передумовам виникнення міждержавних конфліктів, територіальних спорів, проявів сепаратизму у регіонах та країнах світу; вміє критично аналізувати політичні системи держав сучасного світу; аналізувати політико-географічне положення та адміністративно-територіальний поділ країн світу тощо.

ПРН 8. Студент демонструє спроможність аналізувати особливості сучасного соціально-економічного розвитку країн і регіонів світу залежно від впливу факторів природно-кліматичного, історичного та соціально-економічного характеру, вміє порівнювати особливості галузевої і територіальної структури промисловості (сільського господарства) різних країн за допомогою картографічних, літературних та інших джерел.

ПРН 9. Студент спроможний застосовувати знання пояснювати структуру рекреаційних ресурсів; види рекреаційних ресурсів, їх сучасний стан, територіальне поширення, використання у різних регіонах світу, шляхи їх збереження, відтворення й охорони.

ПРН 10. Студент демонструє спроможність аналізувати етногеографічну ситуацію в регіоні чи країні; вміє аналізувати та виявляти причини етнічних конфліктів та сепаратизму у різних регіонах світу та в Україні.

ПРН 11. Студент демонструє спроможність застосовувати знання про ландшафтне різноманіття, ландшафтні регіони, будову і функціонування ландшафтів, закономірності їх формування та динаміки, а також про прикладні аспекти застосування знань про ландшафти в географії та науково-практичній діяльності людини в цілому.

ПРН 12. Студент демонструє спроможність аналізувати роль геоурбаністики у розвитку складних соціальних процесів у суспільстві, теоретико-методичні основи пізнання урбанізаційних процесів; основні методологічні та методичні підходи до їх вивчення; територіальні відмінності в розвитку урбанізаційних явищ та процесів у світі та в Україні.

ПРН 13. Студент демонструє спроможність здійснювати збір, групування та аналіз емпіричних матеріалів дослідження за допомогою відповідних методів географічних досліджень; вміє модифікувати вже існуючі та розробляти нові наукові методи, виходячи з конкретних задач дослідження; планування, організації та проведення географічних досліджень і підготовки звітності. Володіє методами спостереження, опису, ідентифікації,

систематизації, класифікації, районування географічних об'єктів. Студент демонструє спроможність до роботи зі статистичними базами даних, збору, узагальнення та обробки статистичної інформації та її графічної візуалізації

ПРН 14. Студент спроможний застосовувати знання та пояснювати зміст і структуру туристичних ресурсів світу; основні концепції, закони і загальні проблеми їх використання; види та територіальні особливості туристичних ресурсів, їх сучасний стан, шляхи оптимізації.

ПРН 15. Студент спроможний застосовувати знання з гідроекології, розуміння меліорації як необхідного заходу поліпшення несприятливих природних умов в цілому і продуктивності ґрунтів, зокрема, знання про меліоративне районування, методи і способи проведення меліоративних заходів у різних природно-кліматичних зонах, їх вплив на сучасні процеси ґрунтоутворення, а також позитивні і негативні прояви; вміє визначати меліоративний стан ґрунтового покриву, прогнозувати позитивні та негативні зміни пов'язані з меліорацією, проводити режимні спостереження за зміною властивостей ґрунтів, запобігати розвитку деградаційних процесів.

ПРН 16. Студент демонструє спроможність систематично отримувати нові знання шляхом ознайомлення з науковою та науково-популярною краєзнавчо-туристичного змісту, а також застосовувати їх для вирішення практичних задач при організації і проведенні краєзнавчо-туристичної роботи, зокрема туристсько-краєзнавчі дослідження своєї місцевості у старшій школі, збирати, упорядковувати і використовувати краєзнавчі матеріали, працювати з різними джерелами краєзнавчої інформації

ПРН 17. Студент спроможний аналізувати показники функціонування конкурентного ринку, сукупні затрати, попит, пропозицію, ціновий рівень; поєднувати принципи попиту, споживчого вибору, витрат та пропозиції; вміє моделювати різні типи й види навчальних занять з економіки (лабораторні та практичні роботи, лекції, семінари, дидактичні ігри тощо), самостійну роботу; добирати оптимальні засоби та методи навчання.

ПРН 18. Студент демонструє спроможність використовувати знання, уміння й навички з метою складання планів-конспектів уроків географії з використанням традиційних та інноваційних технологій навчання, різноманітних методів, прийомів і засобів навчання.

ПРН 19. Студент демонструє спроможність управляти колективом учнівської молоді, скеровувати учнівську молодь на отримання позитивних наслідків в результаті навчального та виховного процесів, прогнозувати отримання позитивних наслідків від здійснення навчального та виховного процесів. Студент демонструє спроможність організувати процес навчання географії відповідно до вимог безпеки життєдіяльності й охорони праці.

8 - Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	<p>Проектна група: 2 кандидати наук; 1 доктор наук, професор, 2 представники роботодавців, 1 представник студентського самоврядування.</p> <p>Розробники: 3 штатних співробітників Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка, завідувач науково-методичної лабораторії природничо-математичних дисциплін Кіровоградського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського; директор Комунального закладу «Кіровоградський обласний центр туризму, краєзнавства та екскурсій учнівської молоді»; здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньою програмою «Середня освіта (Географія) та краєзнавчо-туристична робота», представник органів студентського самоврядування, староста академічної групи ГК16Б природничо-географічного факультету Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка.</p> <p>Гарант освітньої програми: Семенюк Лариса Леонтіївна, кандидат географічних наук, доцент кафедри географії та геоєкології Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка.</p> <p>До реалізації програми залучаються науково-педагогічні працівники з науковими ступенями та/або вченими званнями, а також висококваліфіковані спеціалісти.</p> <p>З метою підвищення фахового рівня всі науково-педагогічні працівники один раз на п'ять років проходять стажування, в т.ч. закордонні.</p>
Матеріально-технічне забезпечення	<p>Навчальні корпуси; гуртожитки; тематичні кабінети; спеціалізовані лабораторії; комп'ютерні класи; пункти харчування; точки бездротового доступу до мережі Інтернет; мультимедійне обладнання; спортивний зал, спортивні майданчики, обладнання та устаткування, необхідне для лабораторних і польових досліджень географічних об'єктів і систем; технічні засоби навчання, друковані та Інтернет-джерела інформації для формування предметних компетентностей з географії в процесі навчання здобувача і необхідних в освітньому процесі з географії в школі; використання баз для проведення навчальних і виробничих практик в інших освітніх установах (за договорами про співпрацю)</p>
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<p>офіційний сайт ЦДПУ: http://www.kspu.kr.ua/ua/;</p> <p>точки бездротового доступу до мережі Інтернет; необмежений доступ до мережі Інтернет; наукова бібліотека, читальні зали;</p> <p>віртуальне навчальне середовище Moodle: http://moodle.kspu.kr.ua/;</p> <p>віртуальне навчальне середовище Вікі-ЦДПУ: http://wiki.kspu.kr.ua/;</p> <p>віртуальне навчальне середовище Хмарка-ЦДПУ: http://www.kspu.kr.ua/linker/owncloud.kspu.kr.ua; пакет MS Office;</p> <p>навчальні і робочі навчальні плани; графіки навчального процесу; навчальні та робочі програми дисциплін; навчально-методичні комплекси дисциплін; дидактичні матеріали для самостійної та індивідуальної роботи студентів з дисциплін; програми навчальних і виробничих практик; методичні вказівки щодо виконання курсових робіт; критерії оцінювання рівня підготовки; пакети комплексних контрольних робіт.</p>
9 - Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	<p>Можлива, за бажанням студента</p>

Міжнародна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між ЦДПУ ім.Володимира Винниченка та зарубіжними навчальними закладами
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	не передбачено

II. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1 Перелік компонент ОП

Розподіл змісту навчальної програми та навчальний час за навчальними дисциплінами підготовки

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові роботи, практики, кваліфікаційна робота)	Обсяг, кредитів	Форми підсумкового контролю	Семестр
1. ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ				
1.1. Нормативні дисципліни				
ОК1	Філософія науки	3	залік	1
	Всього:	3		
2. ЦИКЛ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ				
2.1. Дисципліни професійної підготовки				
2.1.1. Нормативні дисципліни				
ОК2	Меліоративна географія (Англійською мовою)	4	екзамен	1
ОК3	Сучасні освітні технології у викладанні географії	4	екзамен	2
ОК4	Історія та методологія географічної науки	4	екзамен	2
ОК5	Політична географія	4	екзамен	2
ОК6	Проблеми соціально-економічного розвитку регіонів світу	4	екзамен	1
ОК7	Ландшафтні регіони України	5	екзамен	1
ОК8	Геоурбаністика	4	екзамен	1
ОК9	Рекреаційна географія	5	залік	3
ОК10	Туристичні ресурси світу	5	залік	1
ОК11	Економіка та методика її викладання	5	залік	1
ОК12	Методика організації краєзнавчо-туристичної роботи в старшій школі	4	екзамен	3
	Всього:	48		
2.1.2. Вибіркові дисципліни (вільний вибір студента) *				
ВК1	1 дисципліна з переліку 1	4,5	залік	2
ВК2	1 дисципліна з переліку 2	4,5	залік	2
ВК3	1 дисципліна з переліку 3	4,5	залік	2
ВК4	1 дисципліна з переліку 4	4,5	залік	3
ВК5	1 дисципліна з переліку 5	4,5	залік	3
	Всього:	22,5		
2.2. Практична підготовка				
2.2.1. Нормативна частина				
ОК13	Навчальна практика-тренінг "Засоби дистанційної освіти"***	1,5	залік	1
ОК14	Виробнича практика	6	диф.залік	2
ОК15	Виробнича практика	6	диф.залік	3
	Всього:	13,5		
	Державний кваліфікаційний екзамен/Захист дипломної (кваліфікаційної) роботи	1,5		3
	Державний кваліфікаційний екзамен	1,5		3
	РАЗОМ теоретичної і практичної підготовки	90		

* Студент обирає одну дисципліну із переліку

Обсяг освітньо-професійної програми становить 90 кредитів ЄКТС. Нормативна частина програми (норматив не менше 35 %) становить 67,5 кредитів ЄКТС (65 %). Обсяг вибіркової частини – 22,5 кредитів ЄКТС (35 %).

2.2 СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ПІДГОТОВКИ МАГІСТРІВ

Навчальні дисципліни і практики	I	II	III
	<p>1. ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ</p> <p><i>1.1. Нормативні дисципліни</i> Філософія науки (3)</p> <p>2. ЦИКЛ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ</p> <p>2.1. Дисципліни професійної підготовки</p> <p><i>2.1.1. Нормативні дисципліни</i> Меліоративна географія (Англійською мовою) (4)</p> <p>Геоурбаністика (4)</p> <p>Ландшафтні регіони України (5)</p> <p>Проблеми соціально-економічного розвитку регіонів світу (4)</p> <p>Економіка та методика її викладання (5)</p> <p>Туристичні ресурси світу (5)</p> <p>2.2. Практична підготовка</p> <p>2.2.1. Нормативна частина</p> <p>Навчальна практика-тренінг "Засоби дистанційної освіти" (1,5)</p>	<p>2. ЦИКЛ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ</p> <p>2.1. Дисципліни професійної підготовки</p> <p><i>2.1.1. Нормативні дисципліни</i> Сучасні освітні технології у викладанні географії (4)</p> <p>Історія та методологія географічної науки (4)</p> <p>Політична географія (4)</p> <p>2.1.2. Вибіркові дисципліни (вільний вибір студента) *</p> <p>1 дисципліна з переліку 1 (4,5)</p> <p>1 дисципліна з переліку 2 (4,5)</p> <p>1 дисципліна з переліку 3 (4,5)</p> <p>2.2. Практична підготовка</p> <p>2.2.1. Нормативна частина</p> <p>Виробнича практика (6)</p>	<p>2. ЦИКЛ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ</p> <p>2.1. Дисципліни професійної підготовки</p> <p><i>2.1.1. Нормативні дисципліни</i> Рекреаційна географія (5)</p> <p>Методика організації краєзнавчо-туристичної роботи в старшій школі (4)</p> <p>2.1.2. Вибіркові дисципліни (вільний вибір студента) *</p> <p>2.2. Практична підготовка</p> <p>2.2.1. Нормативна частина</p> <p>Державний кваліфікаційний екзамен /Захист дипломної (кваліфікаційної) роботи (1,5)</p> <p>Державний кваліфікаційний екзамен (1,5)</p>

III. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньої програми Середня освіта (Географія) та краєзнавчо-туристична робота проводиться у формі державного кваліфікаційного екзамену та захисту кваліфікаційної роботи. Завершується атестація видачею документу встановленого зразка про присудження йому ступеня магістр із присвоєнням кваліфікації: *Магістр освіти. Вчитель географії та економіки закладу загальної середньої освіти. Організатор краєзнавчо-туристичної роботи. Керівник краєзнавчо-туристичного гуртка.*

Магістерська робота є завершеним науковим дослідженням, вона повинна мати внутрішню єдність та свідчити про готовність здобувача до виконання професійних обов'язків з використанням набутих інтегрованих знань, умінь і практичних навичок. Магістерська робота передбачає проведення аналізу та прикладне дослідження проблем у галузі середньої освіти та географічної науки. Обсяг та структура роботи встановлюється вищим навчальним закладом. Робота перевіряється на наявність академічного плагіату згідно з процедурою (Положення «Про академічну доброчесність» від 30.09.2019р.), визначеною системою забезпечення вищим навчальним закладом якості освітньої діяльності та якості вищої освіти.

Атестація здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти здійснюється здійснюється відкрито і публічно та згідно «Положення про державну атестацію студентів у Центральноукраїнському державному педагогічному університеті імені Володимира Винниченка», що оприлюднено на сайті університету за адресою:

https://www.cuspu.edu.ua/images/normativni_doc/Poloj_atestac_zdobuvachiv_04.2018.pdf.

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН; ПРНС) обов'язковими компонентами (ОК) освітньої програми

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13	ОК 14	ОК 15
ПРН1			+									+		+	+
ПРН2			+	+											
ПРН3	+		+												
ПРН4			+									+	+	+	+
ПРН5			+									+		+	+
ПРН6				+	+	+	+	+							
ПРН7					+	+									
ПРН8					+	+		+							
ПРН9									+	+					
ПРН10					+										
ПРН11							+		+						
ПРН12					+			+							
ПРН13				+	+			+							
ПРН14									+	+		+			
ПРН15		+													
ПРН16									+	+		+			
ПРН17											+				
ПРН18													+	+	+
ПРН19													+	+	+

Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

Внутрішнє забезпечення якості вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про внутрішню систему забезпечення якості освітньої діяльності у Центральноукраїнському державному педагогічному університеті імені Володимира Винниченка», що оприлюднене на сайті університету за адресою: https://www.cuspu.edu.ua/images/normativni_doc/Poloj_yakist_osvitn_diyaln_2019.pdf.

Система внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності у Центральноукраїнському державному педагогічному університеті імені Володимира Винниченка складається з таких процедур і заходів:

- удосконалення планування освітньої діяльності: затвердження, моніторинг і періодичний перегляд освітніх програм;
- підвищення якості контингенту здобувачів вищої освіти;
- посилення кадрового потенціалу університету та кваліфікації науково-педагогічних працівників;
- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу та підтримки здобувачів вищої освіти;
- розвиток інформаційних систем з метою підвищення ефективності управління освітнім процесом;
- забезпечення публічності інформації про діяльність університету та встановлення зворотних зв'язків між учасниками освітнього процесу;
- участь в заходах, спрямованих на розширення присутності університету в національних і міжнародних програмах підготовки фахівців з вищою освітою, рейтингових досліджень ВНЗ

Положенням визначається зміст, технології, методи і засоби роботи всіх посадових осіб, науково-педагогічних, педагогічних працівників і студентів щодо подальшого підвищення якості освітнього процесу та професійної компетентності випускників університету. Воно дозволяє розробити політику, цілі, гарантії якості, шляхи досягнення цих цілей і є основою постійного покращення якості освітніх послуг.

Прикінцеві положення

Освітня програма оприлюднюється на сайті університету до початку прийому на навчання до університету відповідно до Правил прийому.

Відповідальність за впровадження освітньої програми та забезпечення якості вищої освіти несуть завідувач випускової кафедри та гарант освітньої програми.